

Shivaji University, Kolhapur
B.A. Part III
Semester VI, History Paper No. XII, DSE E-186(New Course)
Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)
Subject Code : 75756
Question Bank

Q. 1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternative given below.

- 1) was the Capital of Satavahana.
a) Kolhapur b) Pune c) Paithan d) Nashik
- 2) The title '*Apratihata Chakra Dakshinapathapati*' was assumed by
a) Simuk b) Gautamiputra Satakarni
c) Hala d) Vashisthiputra
- 3) inscription gives information of Gautamiputra Satakarni.
a) Junnar b) Naneghat c) Karad d) Nashik
- 4) Rate of Land Revenue was fixed at during Satavahana
kushana period.
a) 1/3 b) 1/4 c) 1/5 d) 1/6
- 5) is the important trade center in Madhya Pradesh.
a) Maski b) Ujjain c) Chandraketugarh d) Ahichchhatra
- 6) There were guilds in Satavahana period.
a) 12 b) 14 c) 16 d) 18
- 7) Junnar and Kalyan ports were connected by Ghat.
a) Naneghat b) Ambaghat c) Malvalighat d) Ambolighat

- c) Rajvardhan d) Harshvardhan

18) The Hunas were attacked during the period of of Vardhan dynasty.

- A) Harshvardhan b) Prabhakarvardhan c) Rajvardhan d) Narvardhan

19) Ban Bhatt wrote book.

- a) Gaha Sattasai (Gathasaptashati) b) Vyakarana

- c) Arthashastra d) Harshacharit

20) Chalukya King II Pulakeshi defeated to powerful king.

- a) Harshvardhan b) Chandragupta II

- c) Samudragupta d) Rajvardhan

21) Pallavas King Narasimhavarman I defeated to powerful king.

- A) Vikramaditya b) Harshvardhan c) First Pulkeshi d) Pulkeshi - II

22) Kanchi was the capital of dynasty.

- a) Chalukya b) Vakatakas c) Shilhara d) Pallavas

23) Marriage of a higher Varna (caste) woman to a lower Varna (caste) man was called

- a) Anulom marriage b) Pratilom marriage

- c) Gandharva marriage d) Rakshasa marriage

24) People outside Chaturvarna system were called

- a) Vaideha b) Suta c) Magadha d) Vratya

25) The first mention of Sati is found in the inscription at

- a) Sanchi b) Eran c) Sarnath d) Allahabad

26) Takshashila University was in the ancient kingdom.

a) Magadha b) Kosal c) Gandhara d) Anga

27) a famous university was located at ancient Gujarat.

A) Vallabhi b) Takshashila c) Vikramshila d) Nalanda

28) Stone age cave paintings place Bhimbetka is in state of India.

A) Rajasthan b) Madhya Pradesh c) Maharashtra d) Karnataka

29) In caves Buddhist Jataka stories are painted.

A) Ajanta b) Ellora c) Karle d) Bhaje

30) The famous chariot (Ratha) temples of Tamil Nadu were built by
dynasty.

A) Rashtrakuta b) Chalukya c) Pallavas d) Shilhara

Q. 2) Write short notes (any three).

- 1) Gaha Sattasai (Gathasaptashati)
- 2) Periplus of the Erythraean Sea
- 3) Hala
- 4) Gautamiputra Satkarni
- 5) Guilds / Shrenies
- 6) Internal trade during Satavahana period
- 7) Hinyana Buddhism
- 8) Chandragupta first
- 9) Decline of Gupta dynasty
- 10) Fahyan
- 11) First Pravarsena

- 12) Greater India Concept
- 13) Religious life of Gupta period
- 14) Vakataks' contribution in the field of art
- 15) Progress in science during Gupta period
- 16) Hiuen Tsang
- 17) Harshavardhana's religious policy
- 18) Dharma Parishad of Kanauj
- 19) Harshvardhan's Civil Administration
- 20) Educational conditions during Harshvardhan period
- 21) Rise of Vardhan Dynasty
- 22) Pulkeshi - II
- 23) Cultural contribution of Pallavas
- 24) Sati Practice
- 25) Varna system
- 26) Ancient Marriage Types
- 27) Ancient Indian Universities
- 28) Stone age Cave paintings
- 29) Karle-Bhaje Caves
- 30) Ellora Caves

Q. 3) Answer in detail the following Questions (any two).

- 1) Give a detail information about major kings of Satavahana Dynasty.
- 2) Explain in details work of Kushana King Kanishka.

- 3) Explain the details of trade during Satavahana and Kushan period.
 - 4) Give information about the Hinayana Buddhism.
 - 5) Give information about the major sources of Satavahana and Kushan period.
 - 6) Explain the work of Samudragupta.
 - 7) Review the social life of the Gupta period.
 - 8) Give information about the progress in literature of the Gupta period.
 - 9) Give brief information about the Vakataka dynasty.
 - 10) Provide detailed information about the travelogues book of Hiuen Tsang as a source of post-Gupta Indian history.
 - 11) Take a brief review of Emperor Harshvardhan's contribution.
 - 12) Give information about Emperor Harshvardhan's expansion of empire.
 - 13) Describe in detail the administrative System of Emperor Harshvardhan.
 - 14) Give information about the cultural life during Harshavardhana period.
 - 15) Give detailed information about the Chalukya Dynasty of Badami.
 - 16) Give detailed information about Kanchi's Pallavas Dynasty.
 - 17) Review the transformation of the position of ancient Indian women.
 - 18) Give information about ancient Indian educational system.
 - 19) Give detailed information about Ajanta Caves.
 - 20) Take a brief review of the temple architecture in ancient India.
-

मराठी रूपांतर

प्र. १) खाली दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

१) ही सातवाहनांची राजधानी होती.

अ) कोल्हापूर ब) पुणे क) पैठण ड) नाशिक

२) 'अप्रतिहत चक्र दक्षिणापथपती' हे बिरूद या राजाचे होते.

अ) सिमुक ब) गौतमीपुत्र सातकर्णी क) हाल ड) वसिष्ठीपुत्र पुलुमावी

३) गौतमीपुत्र सातकर्णीची माहिती येथील शिलालेखातून मिळते.

अ) जुन्नर ब) नाणेघाट क) कराड ड) नाशिक

४) सातवाहन - कुशाण काळात जमिन महसूलचा दर असे.

अ) १/३ ब) १/४ क) १/५ ड) १/६

५) हे मध्यप्रदेशातील महत्वाचे व्यापारी केंद्र होय.

अ) मस्की ब) उज्जैन क) चंद्रकेतूगढ ड) अहिच्छत्र

६) सातवाहन काळात श्रेणी होत्या.

अ) १२ ब) १४ क) १६ ड) १८

७) जुन्नर आणि कल्याण ही बंदरे या घाटाने जोडलेली होती.

अ) नाणेघाट ब) आंबाघाट क) मळवली घाट ड) आंबोली घाट

८) कालखंडास प्राचीन भारतातील सुवर्णयुग मानले जाते.

अ) गुप्त ब) सातवाहन क) वाकाटक ड) वर्धन

९) साकेत म्हणजे आजचे शहर होय.

अ) प्रयाग ब) अयोध्या क) कोसल ड) कौशांबी

१०) भारतीय नेपोलियन असे.....राजाला म्हणतात.

अ) श्रीगुप्त ब) चंद्रगुप्त पहिला क) समुद्रगुप्त ड) रामगुप्त

११)हा वाकाटक सत्तेचा संस्थापक होता.

अ) पहिला विंध्यशक्ती ब) पहिला प्रवरसेन क) पृथ्वीसेन ड) रुद्रसेन

१२) 'हरिविजय' हे काव्य यांनी लिहले.

अ) सर्वसेन ब) विंध्यसेन क) नरेंद्रसेन ड) देवसेन

१३) शाकुंतल हे नाटक यांनी लिहले.

अ) दंडीन ब) कालिदास क) शूद्रक ड) सुबंधू

१४) गुप्त राजांनी..... धर्माला राजाश्रय दिला होता.

अ) वैदिक ब) बौद्ध क) जैन ड) पारशी

१५) चिनी प्रवाशी ह्यूएनत्संग राजाच्या कालखंडात भारतात आला होता.

अ) चंद्रगुप्त पहिला ब) हर्षवर्धन क) समुद्रगुप्त ड) गौतमीपुत्र सातकर्णी

१६) चिनी प्रवाशी ह्यूएनत्संग धर्माचा अभ्यास करण्यासाठी भारतात आला होता.

अ) हिंदू ब) इस्लाम क) जैन धर्म ड) बौद्ध धर्म

१७) यास वर्धन घराण्याचा संस्थापक मानले जाते.

अ) पुष्याभूती ब) प्रभाकरवर्धन क) राजवर्धन ड) हर्षवर्धन

१८) वर्धन घराण्यातील च्या काळात हूणांचे आक्रमण झाले होते.

अ) हर्षवर्धन ब) प्रभाकरवर्धन क) राजवर्धन ड) नरवर्धन

१९) बाण भट्टने हा ग्रंथ लिहिला.

अ) गाथासप्तशती ब) व्याकरण क) अर्थशास्त्र ड) हर्षचरित

२०) चालुक्य राजा दुसरा पुलकेशी याने या बलाढ्य राजाचा पराभव केला.

अ) हर्षवर्धन ब) चंद्रगुप्त दुसरा क) समुद्रगुप्त ड) राजवर्धन

२१) पल्लव राजा पहिला नरसिंहवर्मन याने या पराक्रमी राजाचा पराभव केला.

अ) विक्रमादित्य ब) हर्षवर्धन क) पहिला पुलकेशी ड) दुसरा पुलकेशी

२२) कांची ही यांची राजधानी होती.

अ) चालुक्य ब) वाकाटक क) शिलहार ड) पल्लव

२३) उच्च वर्णीय स्त्रीचा कनिष्ठ वर्णीय पुरुषाशी झालेल्या विवाहास म्हणत.

अ) अनुलोम विवाह ब) प्रतिलोम विवाह क) गंधर्व विवाह ड) राक्षस विवाह

२४) चातुर्वर्णाबाहेरील लोकांना असे म्हटले जाई.

अ) वैदेह ब) सूत क) मागध ड) व्रात्य

२५) सती प्रथेचा पहिला उल्लेख येथील शिलालेखात आढळतो.

अ) सांची ब) एरण क) सारनाथ ड) अलाहाबाद

२६) तक्षशिला विद्यापीठ प्राचीन राज्यात होते.

अ) मगध ब) कोसल क) गांधार ड) अंग

२७) गुजरातमध्ये प्राचीन कालखंडात हे प्रसिद्ध विद्यापीठ होते.

अ) वल्लभी ब) तक्षशिला क) विक्रमशिला ड) नालंदा

२८) अश्मयुगीन गुहाचित्रे असणारे भीमबेटका हे ठिकाण भारतातील राज्यात आहे.

अ) राजस्थान ब) मध्यप्रदेश क) महाराष्ट्र ड) कर्नाटक

२९) बौद्ध जातककथा लेण्यांमध्ये चित्रित केल्या आहेत.

अ) अजिंठा ब) वेरूळ क) कार्ले ड) भाजे

३०) तमिळनाडूतील प्रसिद्ध रथमंदिरे यांनी बांधली.

अ) राष्ट्रकुट ब) चालुक्य क) पल्लव ड) शिलहार

प्र. २) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन).

१) गाथासप्तशती

२) पेरिप्लस ऑफ दि इरिथिअन सी

३) हाल

४) गौतमी पुत्र सातकर्णी

५) श्रेणी

६) सातवाहनकालीन अंतर्गत व्यापार

७) हीनयान बौद्ध पंथ

- ८) चंद्रगुप्त पहिला
- ९) गुप्त राजसत्तेचा विनाश
- १०) फाह्यान
- ११) पहिला प्रवरसेन
- १२) बृहत भारत संकल्पना
- १३) गुप्तकालीन धार्मिक जीवन
- १४) वाकाटकांचे कलेच्या क्षेत्रातील योगदान
- १५) गुप्तकालीन भारतातील विज्ञानातील प्रगती
- १६) ह्यूएनत्संग
- १७) हर्षवर्धनचे धार्मिक धोरण
- १८) कनोजची धर्मपरिषद
- १९) हर्षवर्धनची मुलकी प्रशासनव्यवस्था
- २०) हर्षवर्धनकालीन शैक्षणिक परिस्थिती
- २१) वर्धन घराण्याचा उदय
- २२) दुसरा पुलकेशी
- २३) पल्लवांचे सांस्कृतिक योगदान
- २४) सतीप्रथा
- २५) वर्णव्यवस्था
- २६) प्राचीन विवाह प्रकार
- २७) प्राचीन भारतीय विद्यापीठे
- २८) अश्मयुगीन गुहाचित्रे

२९) कार्ले-भाजे लेणी

३०) वेरूळ लेणी

प्र. ३) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन).

१) सातवाहन घराण्यातील प्रमुख राजांची माहिती स्पष्ट करा.

२) कुशाण राजा कनिष्काचे कार्य स्पष्ट करा.

३) सातवाहन व कुशाण काळातील व्यापाराची माहिती विशद करा.

४) हिनयान बौद्ध पंथाची माहिती स्पष्ट करा.

५) सातवाहन व कुशाण कालखंडाविषयीच्या प्रमुख संदर्भ साधनांची माहिती द्या.

६) समुद्रगुप्ताची कामगिरी स्पष्ट करा.

७) गुप्तकालीन समाजजीवनाचा आढावा घ्या.

८) गुप्तकालीन वाङ्मयीन प्रगतीची माहिती द्या.

९) वाकाटक सत्तेची थोडक्यात माहिती द्या.

१०) गुप्तोत्तर भारतीय इतिहासाचे साधन म्हणून ह्यूएनत्संगच्या प्रवासवर्णनपर ग्रंथाची सविस्तर माहिती द्या.

११) सम्राट हर्षवर्धनच्या कामगिरीचा थोडक्यात आढावा घ्या.

१२) सम्राट हर्षवर्धनच्या साम्राज्यविस्ताराची माहिती द्या.

१३) सम्राट हर्षवर्धनच्या प्रशासनव्यवस्थेचे सविस्तर वर्णन करा.

१४) हर्षवर्धनकालीन सांस्कृतिक जीवनाची माहिती द्या.

- १५) बदामीच्या चालुक्य घराण्याची सविस्तर माहित द्या.
- १६) कांचीच्या पल्लव घराण्याविषयी सविस्तर माहिती द्या.
- १७) प्राचीन भारतीय स्त्रियांच्या स्थानामध्ये झालेल्या स्थित्यंतराचा आढावा घ्या.
- १८) प्राचीन भारतीय शिक्षण पद्धतीची माहिती द्या.
- १९) अजिंठा लेण्यांची सविस्तर माहिती द्या.
- २०) प्राचीन भारतातील मंदिर स्थापत्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.